

Anslagen till Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen om anslag för 2009 till myndigheterna inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Utskottet avstyrker motioner från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet med alternativa anslagsförslag.

Utskottet avstyrker även motionsyrkanden om inriktningen på Skatteverkets och Tullverkets verksamhet samt om utbildning av tulltjänstemän.

I betänkandet finns 4 reservationer (s, v) och 2 särskilda yttranden (s, v).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	5
Skatteverkets resurser och verksamhet	8
Tullverkets resurser och verksamhet	9
Utbildning av tulltjänstemän	11
Reservationer	13
1. Skatteverkets resurser och verksamhet, punkt 2 (s)	13
2. Skatteverkets resurser och verksamhet, punkt 2 (v)	14
3. Tullverkets resurser och verksamhet, punkt 3 (s)	15
4. Tullverkets resurser och verksamhet, punkt 3 (v)	16
Särskilda yttranden	18
1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (s)	18
2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (v)	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Propositionen	24
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	24
<i>Bilaga 2</i>	
Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Riksdagen anvisar för 2009 anslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i enlighet med regeringens förslag enligt bilaga 2 i detta betänkande.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 3 punkterna 1 och 2 samt avslår motionerna 2008/09:Sk313 och 2008/09:Sk502.

2. Skatteverkets resurser och verksamhet

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Fi270 yrkandena 19 och 20, 2008/09:Sk248, 2008/09:Sk301 och 2008/09:Sk333 yrkande 1.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

3. Tullverkets resurser och verksamhet

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Sk432 yrkandena 1–4, 2008/09:Sk455 yrkandena 1–4, 2008/09:Sk463 yrkandena 1–3 och 5–8 samt 2008/09:So317 yrkande 4.

Reservation 3 (s)

Reservation 4 (v)

4. Utbildning av tulltjänstemän

Riksdagen avslår motion 2008/09:Ju400 yrkande 2.

Stockholm den 20 november 2008

På skatteutskottets vägnar

Lennart Hedquist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Hedquist (m), Lars Johansson (s)¹, Annicka Engblom (m), Laila Bjurling (s)², Ulf Berg (m), Jörgen Johansson (c), Raimo Pärssinen (s)³, Gunnar Andrén (fp), Christin Hagberg (s)⁴, Lena Asplund (m), Fredrik Olovsson (s)⁵, Lennart Sacrédeus (kd), Marie Engström (v)⁶, Britta Rådström (s)⁷, Åke Sandström (c), Helena Leander (mp) och Jessica Polfjärd (m).

^{1–7} Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2008/09:1, volym 2, utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution samt motioner från den allmänna motionstiden 2008 som rör anslagen till och verksamheten vid myndigheterna inom utgiftsområdet.

Under beredningens gång har utskottet inhämtat information om verksamhets- och anslagsfrågor i Skatteverket och Kronofogdemyndigheten från generaldirektören i Skatteverket respektive rikskronofogden. Vidare har generaltulldirektören informerat utskottet om aktuella verksamhets- och resursfrågor i Tullverket.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut redovisas i en förteckning över behandlade förslag, se *bilaga 1*. Utskottets förslag till anslag för budgetåret 2009 framgår av *bilaga 2*.

Bakgrund

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution omfattar anslagen till myndigheterna Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket. Även Kustbevakningen har viss verksamhet inom utgiftsområdet genom att myndigheten har ett självständigt ansvar för tullkontrollen till sjöss. Såväl Skatteverket som Kronofogdemyndigheten och Tullverket har under 2000-talet genomgått stora organisationsförändringar.

Efter riksdagsbeslut hösten 2003 (bet. 2003/04:SkU2) inrättades den nya myndigheten Skatteverket. Det tidigare Riksskatteverket liksom de tio regionala skattemyndigheterna avvecklades.

En ny organisation för kronofogdemyndigheterna beslutades av riksdagen våren 2006 (bet. 2005/06:SkU35) och innebar att de tio fristående myndigheterna slogs ihop till en rikstäckande kronofogdemyndighet.

Genom ett riksdagsbeslut under våren 2007 (bet. 2006/07:SkU17) gavs Kronofogdemyndigheten en helt fristående ställning i förhållande till Skatteverket. Samtidigt överfördes borgenärsuppgifter av offensiv natur från Kronofogdemyndigheten till Skatteverket. Kronofogdemyndigheten blev helt fristående från Skatteverket den 1 januari 2008.

För Tullverket trädde en ny organisation i kraft den 1 juli 2004 i syfte att bättre utnyttja resurserna och förbättra den brottsbekämpande verksamheten.

Utskottets överväganden

Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar för 2009 anslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i enlighet med regeringens förslag och avslår motionsyrkanden om ändrade anslagsbelopp.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2009 anvisar anslag under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt följande:

Belopp i 1 000-tal kr

Anslag		Anslagstyp	
1:1	Skatteverket	Ramanslag	6 306 583
1:2	Kronofogdemyndigheten	Ramanslag	1 617 748
1:3	Tullverket	Ramanslag	1 535 174
Summa			9 459 505

Regeringen föreslår följande mål för *utgiftsområdet* Skatt, tull och exekution: Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet. Regeringen föreslår samtidigt att motsvarande mål för *politikområdet* Skatt, tull och exekution upphävs.

För *Skatteverkets* del ska målet för utgiftsområdet uppnås genom att eftersträva skatte- och avgiftsintäkter ska säkerställas rättssäkert på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt som är kostnadseffektivt och enkelt för medborgare och företag. Skatteverket ska förebygga och bekämpa brottslighet inom skatteområdet, och medborgare och företag ska ha förtroende för Skatteverkets verksamhet. Skatteverket har fått ökade uppgifter till följd av ny lagstiftning, och regeringen föreslår därför att anslaget varaktigt ökas med 35 miljoner kronor fr.o.m. 2009. Regeringen föreslår även att Skatteverkets anslag för 2009 förstärks med 25 miljoner kronor för arbetet med den webbaserade tjänsten skatta.se. Skatteverkets anslag förstärks även med 25 miljoner kronor 2009 för att intensifiera insatserna mot svartarbete och för att samarbeta med andra länder i syfte att följa skatteplaneringsaktiviteter. För samma ändamål beräknas anslaget ökas, i förhållande till beräkningen i vårpropositionen, med 25 miljoner kronor för 2010 och 2011. Skatteverkets anslag för 2009 föreslås ökas med 21 miljoner kronor engångsvis och 10 miljoner kronor varaktigt för arbetet med ID-kort till personer som är folkbokförda i Sverige.

För *Kronofogdemyndighetens* del ska målet för utgiftsområdet uppnås genom att upprätthålla en god betalningsvilja i samhället, motverka företeelser som leder till överskuldssättning samt underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig. Dessutom ska medborgare och företag ha förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Tullverket ska uppnå målet för utgiftsområdet genom att eftersträva tull-, skatte- och avgiftsintäkter, liksom efterlevnaden av in- och utförelse-restriktionerna, ska säkerställas rättssäkert på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt som är kostnadseffektivt och enkelt för medborgare och företag. Dessutom ska brottslighet inom tullområdet förebyggas och bekämpas, och medborgare och företag ha förtroende för Tullverkets verksamhet. Regeringen föreslår att Tullverkets anslag ökas med 50 miljoner kronor 2009, och med 50 miljoner kronor även för 2010 och 2011, i förhållande till beräkningen i vårpropositionen. Förstärkningen ska möjliggöra en fortsatt utveckling inom områdena Effektiv handel och Brottsbekämpning. Vidare föreslås att Tullverkets anslag ökas med 25 miljoner kronor 2009 för arbetet med Customs Trade System och moderniseringen av tullkodex. För 2010 och 2011 beräknar regeringen att anslaget ökas med 25 respektive 35 miljoner kronor, i förhållande till vad som beräknades i vårpropositionen, för detta ändamål. Vidare tillförs anslaget 3 230 000 kr på tilläggsbudget 2 och 250 000 kr varaktigt under 2009 för arbetet med alkoholutbildningsprov. Det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 1:1 *Polisorganisationen* minskas med motsvarande belopp.

Motionerna

De förslag till anslagsförändringar jämfört med regeringens förslag som framförs av andra partier framgår av följande uppställning:

Belopp i 1 000-tal kr

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag	
		s	v
1:1 Skatteverket	6 306 583	+60 000	+40 000
1:2 Kronofogdemyndigheten	1 617 748		+70 000
1:3 Tullverket	1 535 174		
Summa för utgiftsområdet	9 459 505	+60 000	+110 000

I kommittémotion Sk502 av Lars Johansson m.fl. (s) anfördes att 60 miljoner kronor bör anslås till Skatteverket, utöver vad som föreslås av regeringen. Motionärerna anser att de ökade anslagen huvudsakligen bör användas för att stärka arbetet med att stävja skattefusk. De 60 miljonerna bör fördelas mellan åtgärder mot inhemskt skattefusk, t.ex. personalliggare, oannonserade kontrollbesök och individuell skatteredovisning, och åtgärder mot internationellt skattefusk, t.ex. mer resurser för att utreda internationella transaktioner.

I partimotion Sk313 av Lars Ohly m.fl. (v) framförs förslag på ändrade utgiftsramar avseende utgiftsområde 3. Motionärerna föreslår att Skatteverkets anslag ökas med 40 miljoner kronor för att ge myndigheten ökade resurser för att bekämpa skattefusk och ekonomisk brottslighet. Vidare föreslås att Kronofogdemyndighetens anslag ökas med 40 miljoner kronor för att förhindra uppsägningar och säkerställa de mål med myndighetens verksamhet som framgår av budgetpropositionen för 2009. Dessutom vill motionärerna ge Kronofogdemyndigheten i uppdrag att hantera en verksamhet som erbjuder statliga saneringslån, och de föreslår att myndighetens anslag för 2009, 2010 och 2011 ökas med 30, 39 respektive 45 miljoner kronor för att finansiera denna verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrkte i sitt nyligen avgivna yttrande till finansutskottet (yttr. 2008/09:SkU1y) regeringens förslag till utgiftsram för 2009 för utgiftsområdet. Ställningstagandet innebar att utskottet avvisade förslag från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet om avvikande anslagsnivåer för Skatteverket. Utskottet uttalade vidare att utgiftsramen för området syntes vara väl avvägd och hade inget att invända mot de överväganden som låg till grund för regeringens förslag. Utskottet vidhåller denna inställning, som även bekräftats av finansutskottet i betänkande 2008/09:FiU1.

Socialdemokraterna föreslår ökade anslag till Skatteverket för att stävja skattefusk och förbättra den internationella skattekontrollen. Vänsterpartiet vill å sin sida se en ökning av Skatteverkets anslag med 40 miljoner kronor i ytterligare resurser för att bekämpa skattefusk och ekonomisk brottslighet.

Utskottet kan – liksom tidigare år – inledningsvis konstatera att Skatteverket kontinuerligt arbetar med att förbättra servicen till allmänhet och företag, effektivisera sin verksamhet och använda tillgängliga resurser på bästa sätt. Utvecklingen för merparten av myndighetens verksamhetsmål är positiv, och enligt utskottets bedömning ger Skatteverket redan i dag god service till allmänhet och företag. Dessutom anser utskottet att utrymme för ytterligare förbättringsarbete ryms inom de av regeringen föreslagna anslagen. Utskottet vill särskilt framhålla att regeringens förslag till anslag innebär att Skatteverket tillförs resurser för att stärka verksamheten inom områden som motionärerna anser är särskilt angelägna, nämligen implementering av ny skattelagstiftning och bekämpande av skattefusk. Med hänvisning till detta avstyrker utskottet Socialdemokraternas förslag till ökning av Skatteverkets anslag, liksom den anslagsökning som föreslås av Vänsterpartiet.

Vänsterpartiet vill öka Kronofogdemyndighetens anslag med 40 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Dessutom vill Vänsterpartiet anslå 30 miljoner kronor för 2009 för att finansiera en verksamhet med statliga saneringslån som ska hanteras av Kronofogdemyndigheten.

Utskottet anser att regeringens förslag till anslag för Kronofogdemyndigheten framstår som väl avvägt och tillbakavisar de anslagshöjningar som Vänsterpartiet föreslår. När det gäller frågan om en ny verksamhet avseende statliga saneringslån vill utskottet särskilt framhålla att Kronofogdemyndigheten enligt regeringens förslag till verksamhetsinriktning, som utskottet nu ställer sig bakom, ska motverka företeelser som kan leda till överskuldsättning. Utskottet noterar dessutom att 2007 års insolvensutredning, Vägen tillbaka för överskuldssatta (SOU 2008:82), lämnades till regeringen den 24 september 2008. Utredaren föreslår bl.a. att skuldsaneringsinstitutet mer ska anpassas efter de överskuldssattas förutsättningar. Utskottet anser att det finns skäl att avvakta resultatet av myndighetens kommande arbete, liksom beredningen av Insolvensutredningens förslag. Mot denna bakgrund framstår det enligt utskottet inte som befogat att nu skapa en ny verksamhet för statliga saneringslån och uppdra åt Kronofogdemyndigheten att administrera denna. Vänsterpartiets förslag till ökade anslag för Kronofogdemyndigheten avstyrks därför.

Med det sagda ställer sig utskottet bakom den av regeringen föreslagna anslagsnivån för myndigheterna inom utgiftsområde 3 och avstyrker de yrkanden om alternativa anslagsnivåer m.m. som framställts i motionerna Sk313 (v) och Sk502 (s).

Skatteverkets resurser och verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Skatteverkets resurser och verksamhet samt om myndighetsansvaret för utfärdande av ID-kort.

Jämför reservationerna 1 (s) och 2 (v).

Motionerna

I partimotion Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 19 anføres att ett flertal åtgärder behöver genomföras för att man ska komma till rätta med skattebortfallet och att särskilt arbetet mot den organiserade brottsligheten måste stärkas. I samma motion, yrkande 20, föreslås att Skatteverket tillförs resurser för att stärka arbetet mot internationell skatteflykt.

I kommittémotion Sk333 av Marie Engström m.fl. (v) yrkande 1 anför motionärerna att de förändringar på skatteområdet som regeringen genomfört har inneburit många nytillkomna arbetsuppgifter och en ökad arbetsbelastning för Skatteverket, som inte har åtföljts av motsvarande ökning av myndighetens resurser. Enligt motionärerna bör Skatteverket ges ökade resurser för att kunna bekämpa skattefusk.

I motion Sk248 av Hans Hoff (s) anförs att uppgiften att utfärda ID-kort för nya svenskar bör ges till polisen, inte till Skatteverket. Dessutom anförs att Skatteverket dessutom har en mindre god anslagssituation och att de medel som i budgetpropositionen föreslås tillföras Skatteverket för arbetet med ID-kort enligt motionären inte är tillräckliga.

I motion Sk301 av Eva-Lena Jansson (s) framför motionären att polisen, inte Skatteverket, bör göras till ansvarig myndighet för utfärdande av ID-kort för folkbokförda i Sverige.

Utskottets ställningstagande

I fråga om Skatteverkets arbete för att stävja fusk och oegentligheter anser utskottet – såsom framförts ovan vid behandlingen av myndighetens anslag för 2009 – att Skatteverket redan i dag arbetar med effektivisering av verksamheten och med att ta till vara tillgängliga resurser så effektivt som möjligt. Dessutom har utskottet ovan, vid behandlingen av anslagen för 2009, noterat att medel tillskjuts för att stärka arbetet med internationell skattekontroll och för att bekämpa organiserad brottslighet. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet de förslag till tillkännagivanden om behovet av ytterligare resurser till Skatteverkets verksamhet som framställs i motionerna Fi270 yrkandena 19–20 (s) och Sk333 yrkande 1 (v).

När det gäller frågan om utfärdande av ID-kort till personer folkbokförda i Sverige noterar utskottet att regeringen den 25 september 2008 har beslutat att ge Skatteverket i uppdrag att ta fram ett ID-kort som kan utfärdas till personer som är folkbokförda i Sverige (dnr Fi2008/5394 delvis). Ett ID-kort ska finnas tillgängligt senast den 1 juni 2009. Av regeringsbeslutet framgår även att Skatteverket ska ansvara för att utfärda det nya ID-kortet. Ett utredningsförslag om att polisen ska ges denna uppgift avstyrks av regeringen eftersom polismyndigheternas arbete, enligt regeringens bedömning, bör koncentreras till det som ligger inom polisens kärnverksamhet. Med hänsyn till att det är Skatteverket som är folkbokföringsmyndighet förefaller det, enligt utskottets mening, också av den anledningen naturligt att uppgiften att utfärda ID-kort läggs på Skatteverket. Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning i denna fråga och avstyrker därmed motionerna Sk248 (s) och Sk301 (s).

Tullverkets resurser och verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Tullverkets resurser, regionala prioriteringar och verksamhet i övrigt.

Jämför reservationerna 3 (s) och 4 (v).

Motionerna

I motion Sk432 av Peter Jeppsson m.fl. (s) yrkande 1 framför motionärerna att Tullverket måste ges tillräckliga resurser för att kunna bedriva verksamhet i hela Sverige. I samma motion, yrkande 2, anförs att regeringen måste följa Tullverkets omorganisation och dess konsekvenser för olika regioner och orter. I motionens yrkande 3 framför motionärerna att det fortsatt måste finnas ett starkt gränsskydd med närvaro av tullpersonal, inte minst i avskräckande syfte, vid flygplatser, hamnar och gränspassager. Vidare anförs i motionens yrkande 4 att det är viktigt att Tullverket samverkar med andra myndigheter och det övriga samhället.

I kommittémotion Sk455 av Lena Olsson m.fl. (v) yrkande 1 framförs att den hittills rikstäckande tullnärvaron vid gränserna och i trafik- och varuflöden har varit ytterst framgångsrik och att den inte bör nedmonteras när Tullverket ser över sin verksamhet. I samma motions yrkande 2 framhåller motionärerna att Tullverket står inför stora pensionsavgångar och att det krävs åtgärder för att klara kompetensförsörjningen och generationsskiftet inom Tullverket. Motionärerna anför i motionens yrkande 3 att Tullverket snabbt måste få i gång ett bra och mer effektivt samarbete med andra myndigheter för att komma åt den grova organiserade brottsligheten. Vidare anförs i motionens yrkande 4 att en utredning bör tillsättas med uppgift att ta fram och utröna vilka arbetsuppgifter och befogenheter som bör tillföras Tullverket, bl.a. för att samarbetet med andra myndigheter ska kunna göras så effektivt som möjligt.

I motion Sk463 av Åsa Lindestam m.fl. (s) yrkande 1 anförs att det krävs resurser till Tullverket för att myndigheten ska kunna bedriva verksamhet i hela Sverige. I samma motion, yrkande 2, anför motionärerna att även Norrland måste inkluderas i kampen mot den organiserade brottsligheten och att Tullverkets verksamhet i norra Sverige inte får utarmas. Motionärerna framhåller i samma motions yrkande 3 vikten av att gränsskyddet genom antalet tullstationer och anställda i norra delen av Sverige ses över i stället för att skäras ned. I motionens yrkande 5 anförs att det finns brister i tullpersonalens egenskydd, t.ex. vid mindre tullstationer, och att skyddet för både tullpersonalen och deras anhöriga behöver ses över. Motionärerna efterfrågar i samma motions yrkande 6 ett utökat samarbete mellan Tullverket och Norge och Finland. I motionens yrkande 7 anförs att Tullverkets samverkan med näringslivet bör utvecklas, liksom samarbetet med och informationen till företag, organisationer och allmänhet. Motionärerna anför i yrkande 8 att Customs Trade System (CTS) innebär merkostnader och att Tullverkets investeringsanslag därför bör ses över.

I motion So317 av Anita Brodén och Christer Winbäck (fp) yrkande 4 anför motionärerna att tull och polis måste ges tillräckliga resurser för att kunna stoppa den illegala försäljningen av alkohol.

Utskottets ställningstagande

I betänkandet över anslagen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i 2008 års budget uttalade utskottet att det är Tullverket som har att avgöra var de anslagna resurserna gör mest nytta för att uppfylla fastställda mål för tullverksamheten. Utskottet avstyrkte därmed flera motioner om disponeringen av Tullverkets resurser (bet. 2007/08:SkU1 s. 14). Utskottet uttalade samtidigt att ytterligare resursförstärkning till Tullverket borde övervägas om samtidigt genomförda skatteförändringar på alkoholområdet skapade ett behov av ökad gränskontroll. I tilläggsbudget 1 för 2008 föreslog regeringen att Tullverkets anslag skulle ökas med 50 miljoner kronor (prop. 2007/08:99 s. 24). Riksdagen biföll regeringens förslag (bet. 2007/08:FiU21 s. 23 f.). Vid behandlingen av tilläggsbudgeten noterade skatteutskottet i sitt yttrande till finansutskottet att Riksrevisionen avser att effektivitetsgranska myndigheternas samverkan mot illegal införsel av alkohol (yttr. 2007/08:SkU7y s. 3).

Utskottet ställer sig bakom de av regeringen föreslagna anslagsnivåerna för 2009 och anser, nu liksom tidigare, att det faller på Tullverket att avgöra var de anslagna resurserna gör mest nytta för att uppfylla målen för Tullverkets verksamhet. Samtidigt vill utskottet, liksom vid behandlingen av motsvarande anslag för budgetåret 2008, framhålla vikten av att även fortsatt noga följa utvecklingen avseende införsel av alkohol och gränskontrollverksamheten.

Utskottet noterar att Tullverkets anslag föreslås ökas med 50 miljoner kronor, vilket innebär en permanentning av den anslagsökning som beslutades i tilläggsbudget 1 för 2008 (bet. 2007/08:FiU21). Enligt utskottets mening innebär anslagshöjningen att Tullverket kan stärka sitt arbete med att uppnå målen för verksamheten. De förslag till tillkännagivanden om behovet av ytterligare resurser, samt mer eller mindre specifika prioriteringar för myndighetens verksamhet, som framställts i motionerna Sk432 yrkandena 1–4 (s), Sk455 yrkandena 1–4 (v), Sk463 yrkandena 1–3 och 5–8 (s) samt So317 yrkande 4 (fp) tillbakavisas och motionsyrkandena avstyrks därmed.

Utbildning av tulltjänstemän

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att Tullverkets och Kustbevakningens utbildningar bör jämföras med en högskoleutbildning.

Motionen

I motion Ju400 av Anders Hansson (m) yrkande 2 anføres att såväl Tullverkets som Kustbevakningens utbildningar bör jämföras med en högskoleutbildning och att en gemensam grundutbildning för polis, tull- och kustbevakningspersonal skulle höja statusen för samtliga utbildningar.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis noterar utskottet att utredningen om en polisutbildning för framtiden lämnade sitt slutbetänkande i april 2008 (SOU 2008:39). Utredningen föreslog bl.a. att dagens grundutbildning till polis bör ersättas med en högskoleutbildning.

Vidare noterar utskottet att riksdagen våren 2008 behandlade ett motionsyrkande om att se över möjligheten av en gemensam inledande grundläggande utbildning för de s.k. ordningsmyndigheterna polis, tull, kustbevakning, försvarsmakt och räddningstjänst. Motionsyrkandet avslogs med hänvisning till att någon gemensam inledande grundutbildning för ordningsmakernas personal inte planeras men att samarbete mellan ordningsmakernas verksamhet avseende t.ex. utbildning bör ske i den mån detta är möjligt (bet. 2007/08:FöU7 s. 11).

Utskottet ansluter sig till den av riksdagen uttryckta ståndpunkten att samordning av t.ex. utbildningsinsatser mellan ordningsmyndigheter bör ske när detta framstår som möjligt och motiverat. Utskottet vill i detta sammanhang även framhålla att en utredning avseende den framtida polisutbildningen nyligen har lämnats. Resultaten av beredningsarbetet kan leda till förändringar rörande polisutbildningen som kan behöva beaktas vid eventuella ändringar avseende utbildningen inom andra ordningsmyndigheter. I den specifika frågan om Tullverkets och Kustbevakningens utbildningar anser utskottet därför inte att riksdagen nu bör ta initiativ till en sådan genomgripande förändring av dessa utbildningar som motionären föreslår och avstyrker motion Ju400 yrkande 2 (m).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skatteverkets resurser och verksamhet, punkt 2 (s)

av Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s),
Christin Hagberg (s), Fredrik Olovsson (s) och Britta Rådström (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Skatteverkets resurser och verksamhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Fi270 yrkandena 19 och 20 samt avslår motionerna 2008/09:Sk248, 2008/09:Sk301 och 2008/09:Sk333 yrkande 1.

Ställningstagande

Skattefusk och svartarbete leder till snedvriden konkurrens och riskerar att undergräva legitimiteten för den svenska välfärdsmodellen. I 2005 års ekonomiska vårproposition lanserade den dåvarande socialdemokratiska regeringen ett brett program mot skatte- och förmånsfusk. Som ett led i kampen mot fusk och svartarbete anslog den socialdemokratiska regeringen extra resurser till Skatteverket i budgetpropositionen för 2006. De extra medel som anslogs gjorde det möjligt för Skatteverket att stärka sitt kontrollarbete genom bl.a. nyanställning av personal. Den nuvarande regeringen väljer att inte fortsätta den påbörjade satsningen. Vi socialdemokrater anser att detta är ett felaktigt beslut som försvårar möjligheterna att ta krafttag mot det omfattande skattefusket, som enligt Skatteverkets skattefelskarta (rapport 2008:1 Skattefelskarta för Sverige) uppgår till 133 miljarder kronor. Därför anser vi att det krävs mer resurser för att bekämpa det stora problem som det utbredda skattefusket utgör.

Vi anser också att ytterligare resurser ska anslås till Skatteverket för att förbättra den internationella skattekontrollen. Utredningar av internationella transaktioner är komplicerade och kräver specialkompetens. Det är relativt vanligt att skattebetalarna inte medverkar vid utredningar, och avgörande för möjligheterna att beskatta blir då att få fram uppgifter på annat sätt. Även hos stora företag har omfattande skatteplaneringsupplägg konstaterats. Skatteverket bedömer att skattebortfallet på grund av dessa upplägg uppgår till tiotals miljarder kronor, och vi anser att Skatteverket bör få mer resurser för att stärka kontrollen på detta område.

Vi socialdemokrater har föreslagit att Skatteverket bör ges ett större anslag än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen, och vi menar sammanfattningsvis att myndigheten behöver mer resurser för att kunna prioritera angelägna uppgifter. Eftersom vårt förslag till högre utgiftsramar för utgiftsområde 3 har avstyrkts av finansutskottet, framför vi dock vår ståndpunkt gällande anslagen för 2009 i det särskilda yttrande som fogas till det nu aktuella betänkandet om anslagen till myndigheterna inom utgiftsområdet.

En annan viktig fråga, som påverkar kostnaderna för Skatteverkets verksamhet, rör myndighetsansvaret för utfärdande av ID-kort. Även de synpunkter vi har i denna fråga utvecklar vi närmare i det särskilda yttrandet över anslagen inom utgiftsområdet som fogas till detta betänkande.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi ovan anför om behovet av förstärkta resurser till Skatteverket. Därmed bör riksdagen bifalla motion Fi270 (s) yrkandena 19 och 20 samt avslå övriga här aktuella motioner.

2. Skatteverkets resurser och verksamhet, punkt 2 (v)

av Marie Engström (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Skatteverkets resurser och verksamhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sk333 yrkande 1 och avslår motionerna 2008/09:Fi270 yrkandena 19 och 20, 2008/09:Sk248 och 2008/09:Sk301.

Ställningstagande

Regeringen har genomfört en lång rad förändringar på skatteområdet sedan hösten 2006. De genomförda åtgärderna undergräver en rättvis fördelningsprofil, men medför också en mer komplicerad skattestruktur med fler undantag och gränsdragningar. Följden blir för Skatteverkets del många nytillkomna arbetsuppgifter och en ökad arbetsbelastning. Skatteverket har i flera fall inte fått det ökade stöd man varit i behov av, och det finns i dag en obalans mellan å ena sidan Skatteverkets alla nya arbetsuppgifter – t.ex. vad gäller skattelättnader, hushållstjänster, bekämpning av internationell brottslighet, certifierade kassaregister – och myndighetens anslag, som inte ökat i motsvarande mån.

Den ökning av Skatteverkets anslag som föreslås i budgetpropositionen är ett steg i rätt riktning, men för att upprätthålla legitimiteten i skattesystemet krävs att skattekontrollen ligger på en rimlig och godtagbar nivå. Detta kräver ytterligare åtgärder för att bekämpa skattefusk, vilket i sin tur kräver att Skatteverket ges ytterligare resurser i enlighet med vad som föreslås i Vänsterpartiets utgiftsområdesmotion Sk313.

Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag ovan anført om behovet av förstärkta resurser till Skatteverket. Därmed bör riksdagen bifalla motion Fi333 (v) yrkande 1 och avslå övriga här aktuella motioner.

3. Tullverkets resurser och verksamhet, punkt 3 (s)

av Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s),
Christin Hagberg (s), Fredrik Olovsson (s) och Britta Rådström (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen om Tullverkets resurser och verksamhet. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2008/09:Sk432 yrkandena 1–4 och 2008/09:Sk463 yrkandena 1–3 och 5–8 samt avslår motionerna 2008/09:Sk455 yrkandena 1–4 och 2008/09:So317 yrkande 4.

Ställningstagande

Vi socialdemokrater anser att det är av stor vikt att Tullverket får resurser så att myndigheten även fortsättningsvis kan bedriva en seriös gränskontroll och upprätthålla en närvaro i hela landet. Vi har tidigare framfört vår synpunkt genom motioner och interpellationer i riksdagen under riksmötet 2007/08 med krav på ökade resurser till Tullverket och en fortsatt närvaro för Tullverket i hela landet. Vi har kunnat se resultaten av detta arbete genom att regeringen valt att ge Tullverket extra resurser samtidigt som den kontroversiella omorganiseringsplan som Tullverket presenterade i december 2007 har dragits tillbaka. Det är enligt vår mening bra att Tullverket ges mer resurser och att de långtgående besparingsförslagen i omorganiseringsplanen, som kunnat innebära en utarmning av den viktiga gränskontrollverksamheten, nu har lagts åt sidan. Detta innebär dock inte att dessa viktiga frågor blir mindre betydelsefulla framöver. Tvärtom är det enligt vår mening av stor vikt att kontinuerligt följa Tullverkets verksamhet, och vi vill här framföra vår syn på hur arbetet bör bedrivas för att myndigheten ska kunna fullgöra sitt av riksdagen givna uppdrag.

Det behövs ett starkt gränsskydd, i hela Sverige, och en bevakning mot illegal införsel av främst narkotika och vapen. Dessutom måste människohandeln bekämpas liksom de former av exploatering av inte minst kvinnor och barn som ligger bakom denna handel. Tullverket beslagtar stora mängder narkotika direkt vid gränsen, och denna verksamhet innebär inte enbart att den illegala införseln hindras direkt. Dessutom har beslagen, och den synliga närvaron av tullpersonal vid gränserna, en preventiv och avskräckande effekt på potentiella smugglare. Det tydliga gränsskyddet har därmed stor betydelse för Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Enligt vår

mening måste regeringen därför följa Tullverkets omorganisation så att vi fortsätter att ha ett tullverk för hela Sverige som inte överger kommuner, län och hela regioner.

Vi motsätter oss bestämt en utveckling som innebär en utarmning av de små tullplatserna i Sverige och kanske ett helt "tullfritt" Norrland. Den norra delen av landet utgör den till ytan största delen av Sverige, och ett stort antal beslag visar att Norrland används flitigt för införsel av smuggelgods – narkotika, cigaretter och alkohol – samtidigt som trafiken i området ökar tack vare satsningar i Kiruna och vid gränsen till Finland. Vi anser att även Norrland måste inkluderas i kampen mot organiserad brottslighet och att tullen även fortsatt måste finnas närvarande med tillräckligt mycket personal och bemannade tullstationer i Norrland. Gränsskyddet i norra Sverige behöver ses över, inte skäras ned. Det är även viktigt att samarbetet med Norge och Finland, liksom med företag, allmänhet och organisationer, förstärks för att få bukt med den gränsöverskridande brottsligheten. Tullverket bör även utöka sitt samarbete med andra myndigheter som Kustbevakningen, polisen, åklagarkammaren, Skatteverket och Jordbruksverket. Egenskyddet för tullpersonalen bör ses över.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi ovan anført om Tullverkets resurser, ansvarsområde och prioriteringar. Därmed bör riksdagen delvis bifalla motion Sk432 (s) yrkandena 1–4 och motion Sk463 (s) yrkandena 1–3 och 5–8 och avslå övriga här aktuella motioner.

4. Tullverkets resurser och verksamhet, punkt 3 (v)

av Marie Engström (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen om Tullverkets resurser och verksamhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:Sk455 yrkandena 1–4 och avslår motionerna 2008/09:Sk432 yrkandena 1–4, 2008/09:Sk463 yrkandena 1–3 och 5–8 samt 2008/09:So317 yrkande 4.

Ställningstagande

Tullen har stor betydelse för brottsbekämpningen i Sverige, och en effektiv tullverksamhet förutsätter i sin tur att tullen kan vara på plats där det behövs för att utföra kontroller. Exempelvis när det gäller bekämpningen av narkotika råder det enighet om att gränskontroller är av stor vikt för att förhindra införsel i landet. Tullens hittills rikstäckande närvaro vid gränserna och i trafik- och varuflöden har varit ytterst framgångsrik till dags

dato. Det är därför än viktigare att denna närvaro inte nedmonteras när tullen förändrar sitt arbetssätt, utan att den i stället ses som ett komplement som har förutsättningar att bli framgångsrikt.

Tullen står i dag inför stora pensionsavgångar, och en akut fråga i dagsläget är hur man ska klara av rekryteringen av personal i framtiden. Det är av yttersta vikt att kompetensen hos äldre mer erfaren personal tas till vara för att hjälpa nya medarbetare som anställs att så snabbt och effektivt som möjligt komma in i arbetet i övergångsfasen innan de äldre medarbetarna slutar. I dag går ett flertal personer i myndigheten i förtida pension, vilket redan har lett till att tullen tappat dyrbar kompetens. Den förstärkning av resurser som tullen fått är en nödvändig höjning av anslaget och leder enligt Tullverket till att ingen personal kommer att sägas upp. Jag menar att man heller inte kommer att återbesätta alla tjänster efter dem som går i pension, vilket också ska beaktas i kommande behov av rekryteringar för att inte förlora kompetens. En annan mycket viktig kompetensfråga är att den personal som ska syssla med utredningar och underrättelseverksamhet måste få med sig erfarenhet ifrån fältarbete, eftersom sådan erfarenhet ligger till grund för ett effektivt utredningsarbete. Det är också ute i fält som lämpligheten för yrket prövas.

Det är dessutom angeläget att snabbt få i gång ett bra och mer effektivt samarbete med andra myndigheter för att komma åt den grova organiserade brottsligheten. Polisen menar att Tullverket har en stor betydelse i detta sammanhang, och jag menar att man måste beakta att myndighetens personalförsörjning är en viktig del i att uppnå effektivitet i det samarbete som i sin tur krävs för att komma åt brottslighet som kostar samhället och skattebetalarna åtskilliga miljarder kronor varje år.

Vänsterpartiet menar att en utredning bör tillsättas snarast för att ta fram och utröna vilka arbetsuppgifter och befogenheter som kan tillföras tullen. Samarbetet med andra myndigheter måste skötas så effektivt som möjligt, och effektiviteten skulle t.ex. kunna ökas om tullen får befogenhet att göra passkontroll eller ingripa när det gäller farligt gods. Samtidigt kan utvidgade befogenheter och arbetsuppgifter för tullen bidra till att privata inslag hålls borta från brottsbekämpande uppgifter i så stor utsträckning som möjligt.

Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag ovan anfört om tullens rikstäckande närvaro, kompetensförsörjning, samarbete med andra myndigheter, uppgifter och befogenheter. Därmed bör riksdagen bifalla motion Sk455 (v) yrkandena 1–4 och avslå övriga här aktuella motioner.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (s)

Lars Johansson (s), Laila Bjurling (s), Raimo Pärssinen (s), Christin Hagberg (s), Fredrik Olovsson (s) och Britta Rådström (s) anför:

Vi socialdemokrater har i partimotionen 2008/09:Fi270 En ansvarsfull politik för jobb & välfärd gett vår syn på inriktningen av politiken. Majoriteten i riksdagen bestående av Moderaterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna avser dock att fastställa andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten, och de gör en annan beräkning av statens inkomster avseende 2009 än vad som skulle bli fallet med våra förslag. När riksdagens majoritet genom rambeslutet väljer en annan inriktning av politiken än den vi förespråkar deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 3. Vi vill dock utveckla vår syn på verksamheten och resursbehovet hos de berörda myndigheterna och lämnar därför detta särskilda yttrande i ärendet.

I detta sammanhang vill vi, i likhet med den tidigare socialdemokratiska regeringen, understryka att regionalpolitiska överväganden måste göras. Inte bara servicen utan även arbetstillfällena kan behållas på mindre orter eftersom den nya tekniken gör det möjligt att fysiskt vara på en ort men ändå arbeta ihop och kommunicera med kolleger på andra orter. Personal behöver inte koncentreras till ett fåtal centrala orter eller kommuner. Vi menar att förändringar av Skatteverkets eller andra myndigheters organisation måste ske i dialog med medborgarna och lokalsamhället på de orter som berörs samt i dialog med berörd personal. Den statliga förvaltningen får inte svika gles- och landsbygden där varje enskilt jobb kan betyda så mycket.

Skatteverket är enligt socialdemokratisk mening också en viktig myndighet för ordning och reda samt för kampen mot brottsligheten och den svarta ekonomin. Med ordning och reda menar vi att medborgarnas inkomster och förmögenheter registreras och beskattas på ett rättvist sätt liksom företagens intäkter och tillgångar. Alltmer av både europeiskt och internationellt samarbete behövs också för att bekämpa en internationaliserad brottslighet och skatteflykt till olika skatteparadis.

Skattefusk och svartarbete leder till snedvriden konkurrens och riskerar att undergräva legitimiteten för den svenska välfärdsmodellen. I 2005 års ekonomiska vårproposition lanserade den dåvarande socialdemokratiska regeringen ett brett program mot skatte- och förmånsfusk. Skatteverket fick i budgetpropositionen för 2006 extra resurser för att anställa personal för att öka skattekontrollen i syfte att begränsa skattefusket. Regeringen väljer att inte fortsätta satsningen. Samtidigt har regeringen genomfört och planerar nya avdrag och skatteavdrag, vilka försvårar skattekontrollen och kommer att kräva mer arbete.

Vi vill, till skillnad från regeringen och riksdagsmajoriteten, se ökade satsningar för att stävja det omfattande skattefusket, som enligt Skatteverkets skattefelskarta (rapport 2008:1 Skattefelskarta för Sverige) uppgår till 133 miljarder kronor. Vi föreslår därför att Skatteverkets anslag ökas med 60 miljoner kronor varje år utöver regeringens förslag 2009–2011. Huvudinriktningen för dessa anslag är att myndigheten ska kunna anställa mer personal för att stävja skattefusket, såväl inhemskt som internationellt. Verksamheten mot skattefusk och ekonomisk brottslighet är också en del i kampen mot den organiserade ”vanliga” brottsligheten. Vi anser att 30 miljoner kronor varje år utöver regeringens förslag 2009–2011 bör gå till att motverka svartarbete och annat inhemskt skattefusk. På detta område behövs åtgärder som kommer att kräva mer personal och investeringar i dataprogram och annan teknik. Personalliggare, oannonserade kontrollbesök och individuell skatteredovisning från arbetsgivarna är några exempel på åtgärder som behövs enligt vår mening. Dessutom innebär kravet att alla näringsidkare i s.k. kontantbranscher ska ha typgodkända kassaregister fr.o.m. den 1 juli 2010 att Skatteverket måste lägga resurser på kontroll och andra åtgärder. Lika mycket medel per år under samma period, 30 miljoner kronor, bör anslås till Skatteverket för att förbättra den internationella skattekontrollen. Utredningar av internationella transaktioner kräver specialkompetens, eftersom berörda skattebetalare inte vill medverka och uppgifter behöver tas fram på andra sätt. Även hos stora företag har tyvärr omfattande skatteplaneringsupplägg konstaterats. Vi vill alltså anslå totalt 60 miljoner kronor varje år utöver regeringens förslag till anslag till Skatteverket 2009–2011.

En annan viktig fråga, som påverkar kostnaderna för Skatteverkets verksamhet, rör myndighetsansvaret för utfärdande av ID-kort. ID-kortsutredningen (SOU 2007:100), som utrett frågan, drog slutsatsen att ansvaret för att utfärda allmängiltiga ID-kort bör ligga hos polisen. Utredaren presenterade också flera goda argument för detta. Polisen utfärdar redan i dag ett allmängiltigt ID-kort, och det är olämpligt att flera myndigheter delar på ansvaret. Dessutom ansåg utredaren att det fanns en fördel med att en annan oberoende myndighet – polisen – granskar den identifiering som i förekommande fall gjorts i tidigare led av Skatteverket eller Migrationsverket. Även Skatteverket menade, i sitt remissvar över utredningen, att polisen hade den mest lämpliga kontorsstrukturen, kompetensen och tekniska utrustningen för att utfärda de nya ID-korten på det bästa och mest rationella sättet. Trots detta har regeringen valt att lägga ansvaret för ID-kortshanteringen på en myndighet som inte ville ha det – Skatteverket. Arbetet med utfärdande av ID-kort kommer att kräva mer resurser än vad regeringen vill skjuta till i budgetpropositionen. Följden blir att Skatteverket kommer att behöva ta resurser från andra angelägna uppgifter som skattekontroll och bekämpande av skattefusk för att utfärda ID-kort, samtidigt som det finns en annan myndighet som kan utföra samma uppgift på ett effektivare sätt. Vi anser att det finns starka skäl, både ur effektivitets-

och rättssäkerhetssynpunkt, att i stället ge polisen i uppdrag att utfärda allmängiltiga ID-kort. Än mer bekymmersamt är dock att regeringen har agerat så senfärdigt i denna fråga som påverkar många människors vardag. Sedan Svensk Kassaservice slutade utfärda ID-kort den 30 april 2008 har många människor, särskilt utländska medborgare, fått stora svårigheter att skaffa ID-kort. Regeringens senfärdighet drabbar dessa människor på ett mycket konkret sätt i deras vardagsliv. Vi anser att det är oacceptabelt att regeringen på detta sätt – trots att problemet bl.a. uppmärksammas genom interpellationer i riksdagen – har låtit tiden gå och ännu inte tagit fram ett fungerande system för utfärdande av ID-kort.

Vi motsätter oss att Skatteverket fr.o.m. inkomståret 2009 inte längre ska samla in uppgifter på fysiska personers förmögenheter. Det öppnar för fusk med förmånssystemen genom att personer med stora förmögenheter då kan ansöka om olika former av förmåner, förmåner som i dag prövas mot den sökandes inkomst och förmögenhet. Därtill öppnar förslaget för en generell skatteamnesti som inte kommer att leda till något större inflöde av kapital.

Vi stöder regeringens förslag på ett stopp för handelsbolagsupplägg och ändrade avdragsregler för att förhindra s.k. räntesnurror. Dessutom ser vi positivt på en ökad elektronisk förvaltning och på Skatteverkets arbete med en frivillig webbaserad tjänst (www.skatta.se) som ska hjälpa arbetsgivare att redovisa skatteuppgifter. Därutöver hoppas vi på en stärkt samverkan mellan Skatteverket, Försäkringskassan och Arbetsmarknadsverket för att motverka svartköp och svartjobb. Vi vill särskilt framhålla vikten av att regionala överväganden görs när samarbetet utökas, inte minst i fråga om kommuner och orter i glesbygder med en svag arbetsmarknad.

När det gäller Kronofogdemyndigheten utvecklade vi under våren 2007 vår syn på myndighetens verksamhet i samband med att riksdagen beslutade att Kronofogdemyndigheten ska bli helt fristående från Skatteverket. Under riksdagsbehandlingen anförde vi i vår kommittémotion (mot. 2006/07: Sk8) att kraven på att Kronofogdemyndigheten i sin operativa verksamhet skulle kunna arbeta helt självständigt och upprätthålla partsneutraliteten i det exekutiva arbetet lät sig förenas med en knytning till Skatteverket. Knytningen skulle finnas i strategiska frågor och för utnyttjande av gemensamt stöd när det gäller IT-verksamhet och administrativa stödfunktioner. Det fanns också en kostnadsaspekt. Kronofogdemyndigheten beräknade den löpande merkostnaden för att göra myndigheten helt fristående från Skatteverket till 17,5 miljoner kronor, vilket återgavs i propositionen. Regeringen räknade då med ett lägre belopp. Vi hävdade att det var fel att öka de administrativa kostnaderna för Kronofogdemyndigheten genom att släppa knytningen till Skatteverket. Våra farhågor har nu tyvärr bekräftats, och Kronofogdemyndigheten kommer enligt prognoser från september 2008 att överskrida sina anslag för 2008 med ca 60 miljoner kronor. Följderna blir såväl nyanställningsstopp som risk för att ca 150 anställda måste sägas upp.

Vi socialdemokrater fäster stor vikt vid att Tullverket är och fortsätter vara en myndighet för hela Sverige, som är närvarande där det finns behov. Olika former av gränsöverskridande brottslighet framstår som ett tydligt hot mot Sverige och dess invånare. Varusmuggling av cigaretter, alkohol och narkotika måste bekämpas, liksom illegal vapeninförsel. Människohandel, som inte minst drabbar barn och kvinnor, pågår också i olika former. Trafficking är det främsta problemet men också flyktingsmuggling. Vi anser att arbetet för att hindra illegal införsel av varor men även trafficking och annan människohandel är angeläget, och detta ställer i sin tur stora krav på Tullverkets närvaro och resurser. Hamnar, lufthamnar och gränsöverskridande landsvägar och järnvägar måste bevakas. Spaning har blivit allt viktigare. Gränsövergångarna mot Norge och Finland bör inte försummas och samarbetet med tullmyndigheterna i stater med landgräns till Sverige eller med färjor till Sverige bör stärkas. Vikten av samarbete med andra myndigheter är särskilt stor inom brottsbekämpningen och berör myndigheter som polisväsendet, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Skatteverket. För att klara av sin verksamhet måste Tullverket även fortsatt finnas närvarande i hela Sverige, så att tullverksamhet inte bara bedrivs i storstadsområdena utan också i Norrland, skogslänen och glesbygden. I våra budgetmotioner 2007 och 2008 föreslog vi socialdemokrater mer pengar till Tullverket jämfört med regeringens förslag. Som ett resultat av intensivt opinionsbildningsarbete under 2008 har Tullverket fått ökade resurser, något som varit ett tydligt krav från socialdemokratiskt håll. Samtidigt har den kontroversiella planen för en omorganisation av tullverksamheten, som bl.a. skulle ha inneburit kraftigt minskad verksamhet i områden där Tullverkets närvaro behövs, lagts på is och nya diskussioner pågår. Vi avser därför inte att nu föreslå nya anslagsökningar till Tullverket men kommer att noga följa det arbete som nu pågår kring Tullverkets organisation.

Vi anser sammanfattningsvis att de förslag som framställs om Skatteverkets, Kronofogdemyndighetens och Tullverkets resurser och verksamhet i motion Fi270 En ansvarsfull politik för jobb & välfärd och i motion Sk502 ger myndigheterna bättre möjligheter att utföra sina samhällsviktiga uppgifter. Vi anser även att det som anförs om Skatteverkets ansvar för utfärdande av ID-kort i motionerna Sk248 och Sk301 samt om Tullverkets resurser och verksamhet i motionerna Sk432 och Sk463 borde beaktas i arbetet med att utveckla myndigheternas verksamhet.

2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (v)

Marie Engström (v) anför:

Vänsterpartiet har i motion Fi271 Valfärdsinvesteringar för framtiden föreslagit en högre utgiftsram för utgiftsområde 3 än vad regeringen vill ha, för att kunna ge mer resurser till myndigheterna inom utgiftsområdet. Vänsterpartiet föreslår att totalt ytterligare 110 miljoner kronor ska anslås inom utgiftsområdet under 2009 utöver regeringens förslag i budgetpropositionen.

Majoriteten i riksdagen bestående av Moderaterna, Centern, Folkpartiet och Kristdemokraterna avser dock att fastställa andra ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten, och de gör en annan beräkning av statens inkomster avseende 2009 än vad som skulle bli fallet med Vänsterpartiets förslag. När riksdagens majoritet genom rambeslutet väljer en annan inriktning av politiken än den jag förespråkar deltar jag inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 3. Jag vill dock utveckla Vänsterpartiets syn på verksamheten och resursbehovet hos de berörda myndigheterna och lämnar därför detta särskilda yttrande i ärendet.

Regeringen har genomfört en lång rad förändringar på skatteområdet sedan hösten 2006. De genomförda åtgärderna undergräver en rättvis fördelningsprofil men medför också en mer komplicerad skattestruktur med fler undantag och gränsdragningar. Följden blir för Skatteverkets del många nytillkomna arbetsuppgifter och en ökad arbetsbelastning. Skatteverket har i flera fall inte fått det ökade stöd man varit i behov av, och det finns i dag en obalans mellan å ena sidan Skatteverkets alla nya arbetsuppgifter – t.ex. vad gäller skattelättnader, hushållstjänster, bekämpning av internationell brottslighet, certifierade kassaregister – och myndighetens anslag, som inte ökat i motsvarande mån. Detta innebär att det blir svårare för myndigheten att säkerställa att skatter och avgifter betalas i tid och på ett rättssäkert sätt. Enligt Skatteverkets beräkningar går staten miste om ca 133 miljarder kronor i uteblivna skatteinkomster varje år, varav den största delen beror på skattefusk. För att komma till rätta med problemen krävs tydlig lagstiftning och större befogenheter för Skatteverket, i enlighet med de förslag som Vänsterpartiet framför i motion Sk333. Dessutom anser jag att Skatteverket måste ges ökade resurser för att kunna bekämpa det skattefusk som kommer från ekonomisk brottslighet eller finns på det internationella området. Sådant fusk utgör en betydande del av skattefelet och är resurskrävande eftersom fusk ofta sker genom invecklade transaktioner och komplicerade juridiska upplägg som kräver att Skatteverket gör omfattande och tidskrävande utredningar. Mot denna bakgrund vill Vänsterpartiet ge Skatteverket mer resurser och öka anslaget med 40 miljoner kronor per år 2009–2011.

Kronofogdemyndighetens ekonomi har försämrats drastiskt. Enligt uppgift kommer myndigheten att behöva varsla ca 150 personer runtom i landet därför att man missbedömt de kostnader som uppstod i samband med att myndigheten skildes från Skatteverket och bildade en egen myndighet. Trots att arbete pågår för att göra organisationen kostnadseffektiv är det uppenbart inte tillräckligt. Vänsterpartiet anser att Kronofogdemyndighetens verksamhet är central för att bl.a. driva in skulder, upprätthålla en god betalningsvilja och för att kunna arbeta med förebyggande arbete. Därför föreslår Vänsterpartiet att anslaget till Kronofogdemyndigheten

ökas med 40 miljoner kronor årligen under 2009–2011 för att förhindra uppsägningar och för att säkerställa de mål med verksamheten som framgår av budgetpropositionen för 2009.

Vänsterpartiet anser vidare att arbetet med att bekämpa överskuldsättning och hjälpa människor som är överskuldssatta måste drivas mycket mer aktivt än vad som sker i dag. I nuläget är möjligheterna för en överskuldssatt person att skaffa sig lån och sanera sin ekonomi begränsad, bl.a. på grund av de riktlinjer som tillämpas vid bankers kreditgivning. Ett viktigt inslag i en ambitiös politik för att bekämpa överskuldsättningen är statliga saneringslån, som möjliggör för människor som är överskuldssatta att ta sig ur skuldfällor. Statliga saneringslån finns redan i Finland och bör snarast införas i Sverige. Kronofogdemyndigheten bör ges i uppdrag att bygga upp en sådan verksamhet. För att kunna bygga upp och driva en verksamhet som erbjuder saneringslån behöver myndighetens anslag förstärkas med 30 miljoner kronor för 2009.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:1 Budgetpropositionen för 2009 utgiftsområde 3:

1. Riksdagen godkänner det mål för utgiftsområde Skatt, tull och exekution som regeringen föreslår och upphäver nuvarande mål för politikområde Skatt, tull och exekution.
2. Riksdagen anvisar för budgetåret 2009 anslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt följande uppställning:

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Skatteverket	ramanslag	6 306 583
1:2 Kronofogdemyndigheten	ramanslag	1 617 748
1:3 Tullverket	ramanslag	1 535 174
Summa		9 459 505

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att bekämpa skattefusk, organiserad brottslighet och penningtvätt.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrad internationell skattekontroll.

2008/09:Sk248 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att polisen bör vara den myndighet som utfärdar identitetskort för nya svenskar.

2008/09:Sk301 av Eva-Lena Jansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra Polisen till ansvarig myndighet för utfärdande av idkort för folkbokförda i Sverige.

2008/09:Sk313 av Lars Ohly m.fl. (v):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
3:1	Skatteverket	6 306 583	40 000
3:2	Kronofogdemyndigheten	1 617 748	70 000
	Summa		110 000

2008/09:Sk333 av Marie Engström m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om resurser till Skatteverket.

2008/09:Sk432 av Peter Jeppsson m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tullverk för hela Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortlöpande följa Tullverkets omorganisation och dess konsekvenser för olika regioner och orter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att gränsskyddet genom tullstationer och anställda upprätthålls.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tullens samarbete med andra myndigheter och övriga samhället bör utökas.

2008/09:Sk455 av Lena Olsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rikstäckande gränskontroller bör finnas kvar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att klara kompetensförsörjningen och generationsskiftet inom Tullverket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att få till stånd ett bra och effektivare samarbete med andra myndigheter för att bekämpa organiserad brottslighet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning snarast bör tillsättas för att utröna vilka arbetsuppgifter och befogenheter som kan tillföras Tullverket för att uppfylla ett bättre resursutnyttjande och samtidigt se till att privata inslag i så stor utsträckning som möjligt hålls borta från brottsbekämpningen.

2008/09:Sk463 av Åsa Lindestam m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Tullverkets allmänna verksamhet.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Tullverkets verksamhet i norra delen av landet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att gränsskyddet genom antalet tullstationer och anställda i den norra delen av landet ses över i stället för att skäras ned.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tullpersonalens egenskydd ses över liksom skyddet för deras anhöriga.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att samverka med Norge och Finland utökas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tullens samarbete med andra myndigheter och övriga samhället utökas.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Tullverkets investeringsanslag ses över på grund av merkostnader för CTS.

2008/09:Sk502 av Lars Johansson m.fl. (s):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt uppställning:

Anslag i miljoner kronor	Regeringens förslag	Anslagsförändring
	2009	2009
3:1 Skatteverket	6 307	+60
3:2 Kronofogdemyndigheten	1 618	0
3:3 Tullverket	1 535	0
Summa	9 460	+60

2008/09:Ju400 av Anders Hansson (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i det fall polisutbildningen blir högskoleutbildning så ska även tull- och kustbevakningsutbildning jämföras med högskoleutbildning.

2008/09:So317 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att tull och polis har tillräckliga resurser för att kunna stoppa den illegala försäljningen av alkohol.

BILAGA 2

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Belopp i 1 000-tal kr

Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)		Utskottets förslag
1:1	Skatteverket	6 306 583
1:2	Kronofogdemyndigheten	1 617 748
1:3	Tullverket	1 535 174
Summa för utgiftsområdet		9 459 505